

Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/663)

Not: Tasarı, Başkanlıkça; tali olarak Adalet Komisyonuna, esas olarak da Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

5/1/2009

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1571/14

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 2/1/2009 tarihinde kararlaştırılan "Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 61 inci maddesinin (d) bendi, Anayasa Mahkemesinin 2/3/2004 tarihli ve E.:2002/92 ve K.:2004/25 sayılı Kararı ile iptal edilmiş olup, anılan iptal Kararı 14/5/2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yine, 556 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile ikinci fıkrasının (b) bendi ve 61 inci maddesinin (a) ve (c) bentleri, Anayasa Mahkemesinin 3/1/2008 tarihli ve E.:2005/15 ve K.:2008/2 sayılı Kararı ile iptal edilmiş olup, anılan iptal Kararı 5/1/2009 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Tasarı, söz konusu iptal kararları nedeniyle doğmuş ve doğacak olan hukuki boşluğun giderilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, Anayasa Mahkemesinin 3/1/2008 tarihli ve E.:2005/15 ve K.:2008/2 sayılı Kararı ile iptal edilen hükümlerin de yer aldığı 556 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesi yeniden düzenlenmektedir. Maddenin birinci fıkrasında marka tescilinden doğan hakkın kapsamı belirtilmiş, ikinci fıkrada ise marka sahibinin izni olmadan üçüncü kişilerin markayı kullanmalarının yasaklanabileceği haller örneksene yoluyla sayılmıştır. Topluluk Marka Tüzüğü'nün 9 uncu maddesi ve Alman Marka Kanununun 14 üncü maddesi gözetilerek konulan madde ile mezkur düzenlemelere uyum amaçlanmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasının (e) bendinde markanın internette kullanılması hali düzenlenmiştir. Bu bent Topluluk Marka Tüzüğü ve Alman Marka Kanununda yer almamaktadır. Ancak internette marka kullanımının marka hakkı kapsamına girdiği hususunda hem yerli ve yabancı doktrinde, hem de yerli ve yabancı mahkeme içtihatlarında tam bir görüş birliği mevcuttur. Fiilen karşımıza yeni çıkan bir olgunun, markalar ile ilgili düzenleme yapılırken açıkça vazedilmesinin faydalı olacağı düşüncesiyle mezkur hüküm konulmuştur. Hüküm konulurken aralarında WIPO tahkim ve arabuluculuk merkezinin de bulunduğu internet alan adı ile marka arasındaki uyumsuzlukları çözen merkezlerin kuralları esas alınmıştır. Bu bağlamda işareti kullanan kişinin, işaretin kullanımına ilişkin hakkı veya meşru bir bağlantısı olmaması ve dolayısıyla kötü niyetli olması koşullarıyla, işaretin aynı veya benzerinin internette ticari etki yaratacak biçimde, alan adı, yönlendirici kod, anahtar sözcük veya benzeri biçimlerde kullanılması yasaklanmıştır. Türkçe'ye yönlendirici kod olarak çevirdiğimiz kelimenin, internetteki kullanımı "metatag"dır.

Madde 2- Madde ile, Anayasa Mahkemesinin 2/3/2004 tarihli ve E.:2002/92 ve K.:2004/25 sayılı ve 3/1/2008 tarihli ve E.:2005/15 ve K.:2008/2 sayılı kararları ile iptal edilen hükümlerin de yer aldığı 556 sayılı Kanun Hükmünde Karamamenin 61 inci maddesi yeniden düzenlenmektedir.

Maddenin amacı, marka sahibinin münhasıran yetkisinde olan markayı kullanma hakkına, başkaları tarafından tecavüz edilmesini engellemektir. Marka hakkına tecavüz oluşturan davranışlar maddede tahdidi olarak sayılmıştır.

Maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde, marka hakkının kapsamını belirleyen 9 uncu maddeye yollama yapılarak anılan maddenin ihlalinin, yani bu maddede belirtilen biçimlerde marka kullanımının, marka sahibinin izni olmadığı müddetçe, marka hakkına tecavüz oluşturacağı belirtilmiştir. (b) bendinde markanın aynı veya ayırt edilemeyecek derecede benzerini kullanmak suretiyle markanın taklit edilmesi, (c) bendinde, taklit markayı taşıyan ürünleri, bu durumu bildiği veya bilmesi gerektiği halde satan, dağıtan veya bir başka şekilde ticaret alanına çıkaran veya bu amaçlar için gümrük bölgesine yerleştiren, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutan veya ticari amaçla elde bulunduran kişinin fiili, (d) bendinde lisans yoluyla verilmiş hakların izinsiz şekilde gerçekleştirilmesi veya devredilmesi marka hakkına tecavüz fiilleri olarak düzenlenmiştir.

Madde 3- Yürürlük maddesidir.

Madde 4- Yürütme maddesidir.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve

Teknoloji Komisyonu

7/1/2009

Esas No.: 1/663

Karar No.: 8

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınız tarafından 05/01/2009 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna havale edilmiş bulunan 1/663 esas numaralı "Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"; Komisyonumuzun 07/01/2009 tarihinde Hükümeti temsilen Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Zafer ÇAGLAYAN ile beraberinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Türk Patent Enstitüsü Başkanlığı, Adalet Bakanlığı ve ilgili sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımlarıyla yaptığı, 23 üncü Dönem 3 üncü Yasama Yılı 1 inci birleşiminde incelenip görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

- 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin; 61 inci maddesinin (d) bendi Anayasa Mahkemesinin 2/3/2004 tarihli ve E.:2002/92 ve K.:2004/25 sayılı Kararı ile iptal edildiği ve söz konusu iptal Kararının 14/5/2005 tarihinde yürürlüğe girdiği,

- 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile ikinci fıkrasının (b) bendi ve 61 inci maddesinin (a) ve (c) bentleri ise, Anayasa Mahkemesinin 3/1/2008 tarihli ve E. :2005/15 ve K. :2008/2 sayılı Kararı ile iptal edildiği ve söz konusu iptal Kararının 5/1/2009 tarihinde yürürlüğe gireceği,

- Yukarıda bahsedilen Anayasa Mahkemesinin iptal kararları nedeniyle ortaya çıkan hukuki boşluğun ortadan kaldırılması amacıyla Tasarının hazırlandığı,

anlaşılmaktadır.

Tasarının geneli üzerindeki görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından;

- Marka hakkının korunması konusunda mevcut kanuni düzenlemelerin yeniden gözden geçirilerek çağın gereklerine uygun düzeltmelerin yapılmasının, bu alanda ekonomiye çok fazla kazanım sağlayacağı,

- Uygulamada marka ve patent konusunda birçok sıkıntının yaşanmasının yanı sıra mahkemelerdeki hak mücadelesinin de yoğunluk nedeniyle çok uzun zaman aldığı,

- Patent hakkının uzun süreli olarak tanınmasının hak sahipleri nezdinde yeni keşifler gerçekleştirme konusunda durağanlığa yol açtığı, bu nedenle keşfedilen ürünler için başvuru üzerinde verilen patent hakkının kullanım süresinin yeni keşiflerin yolunu tıkamayacak şekilde kısaltılması gerektiği,

- İnternet ortamında adres almanın yanı sıra marka ve patent hakkının korunması konusunda teknolojik imkanların genişliği de dikkate alınarak gerekli düzenlemelerin acilen yapılması gerektiği,

ifade edilmişti. Bunun üzerine Hükümet tarafından yapılan tamamlayıcı nitelikteki açıklamalarda;

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 319)

• 556 sayılı KHK' nın; ülkemizin Dünya Ticaret Örgütü Kuruluş Anlaşması ve eki Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Antlaşması ile Avrupa Birliği ve Gümrük Birliği'nden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmesi amacıyla, patent, marka, endüstriyel tasarım ve coğrafi işaretler alanlarında hazırlanan kanun hükmünde kararnamelerden biri olduğu,

• 556 sayılı KHK'da 3 Kasım 1995 tarihli ve 4128 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle marka hakkına tecavüz sayılan hallerde uygulanacak yaptırımların eklenmesi üzerine Anayasa Mahkemesi tarafından "Kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesi" çerçevesinde KHK'nın 9 uncu ve 61 inci maddeleri hakkında iptal kararının verilmesi üzerine Tasarının hazırlandığı,

• Ayrıca sınai mülkiyet mevzuatının yürürlüğe girdiği 1995 yılından bugüne kadar uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesinin yanı sıra sınai mülkiyet haklarına ilişkin uluslararası gelişmeler ve AB mevzuatındaki değişiklikler dikkate alınarak mevcut KHK'ların yerini almak üzere "Markalar Kanunu Tasarısı", "Patent ve Faydalı Model Kanun Tasarısı", "Tasarımların Korunması Hakkında Kanun Tasarısı" ve "Coğrafi İşaretlerin ve Geleneksel Özellikli Ürün Adlarının Korunması Hakkında Kanun Tasarısı"nın hazırlanarak Başbakanlığa sunulduğu,

• Tasarının 1 inci maddesi ile 556 sayılı KHK'nın yeniden düzenlenen 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasına eklenen (e) bendi ile markanın internette kullanılması halinde; işareti kullanan kişinin, işaretin kullanımına ilişkin hakkı veya meşru bir bağlantısı olmaması koşuluyla, işaretin aynı veya benzerinin internet ortamında ticari etki yaratacak biçimde, alan adı, yönlendirici kod, anahtar sözcük veya benzeri biçimlerde kullanılmasının, marka sahibinin talebine bağlı olarak yasaklanabilmesine imkan sağlandığı,

ifade edilmiştir.

Tasarının geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasının ardından maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Soner Aksoy</i>	<i>Hasan Angı</i>	<i>Osman Coşkun</i>
Kütahya	Konya	Yozgat
Üye	Üye	Üye
<i>Tacidar Seyhan</i>	<i>Yılmaz Tankut</i>	<i>Hüsnü Çöllü</i>
Adana	Adana	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Kutbettin Arzu</i>	<i>Metin Kaşkoğlu</i>	<i>Cemaleddin Uslu</i>
Diyarbakır	Düzce	Edirne
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Mazıcıoğlu</i>	<i>İsmail Katmerci</i>	<i>Taner Yıldız</i>
Gaziantep	İzmir	Kayseri
Üye	Üye	Üye
<i>Eyüp Ayar</i>	<i>Alim Işık</i>	<i>Bayram Ali Bayramoğlu</i>
Kocaeli	Kütahya	Rize
Üye	Üye	Üye
<i>Hasan Ali Çelik</i>	<i>Mustafa Cumur</i>	<i>Kayhan Türkmenoğlu</i>
Sakarya	Trabzon	Van
	Üye	
	<i>Fazlı Erdoğan</i>	
	Zonguldak	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**MARKALARIN KORUNMASI HAKKINDA
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TASARISI**

MADDE 1- 24/6/1995 tarihli ve 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 9- Marka tescilinden doğan haklar münhasıran marka sahibine aittir. Marka sahibi, aşağıda belirtilen fiillerin önlenmesini talep edebilir:

a) Markanın tescil kapsamına giren aynı mal ve/veya hizmetlerle ilgili olarak, tescilli marka ile aynı olan herhangi bir işaretin kullanılması.

b) Tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve tescilli markanın kapsadığı mal ve/veya hizmetlerin aynı veya benzeri mal ve/veya hizmetleri kapsayan ve bu nedenle halk tarafından, işaret ile tescilli marka arasında ilişkilendirilme ihtimali de dahil, karıştırılma ihtimali bulunan herhangi bir işaretin kullanılması.

c) Tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve tescilli markanın kapsamına giren mal ve/veya hizmetlerle benzer olmayan, ancak Türkiye'de ulaştığı tanınmışlık düzeyi nedeniyle tescilli markanın itibarından dolayı haksız bir yarar elde edecek veya tescilli markanın itibarına zarar verecek veya tescilli markanın ayırt edici karakterini zedeleyecek nitelikteki herhangi bir işaretin kullanılması.

Aşağıda belirtilen durumlar, birinci fıkra hükmü uyarınca yasaklanabilir:

a) İşaretin mal veya ambalajı üzerine konulması.

b) İşareti taşıyan malın piyasaya sürülmesi veya bu amaçla stoklanması, teslim edilebileceğinin teklif edilmesi veya o işaret altında hizmetlerin sunulması veya sağlanması.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ
KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
**MARKALARIN KORUNMASI HAKKINDA
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(S. Sayısı: 319)

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) İşareti taşıyan malın gümrük bölgesine girmesi, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması.

d) İşaretin, teşebbüsün iş evrakı ve reklamlarında kullanılması.

e) İşareti kullanan kişinin, işaretin kullanımına ilişkin hakkı veya meşru bir bağlantısı olmaması koşuluyla, işaretin aynı veya benzerinin internet ortamında ticari etki yaratacak biçimde, alan adı, yönlendirici kod, anahtar sözcük veya benzeri biçimlerde kullanılması.

Markanın sahibine sağladığı haklar, üçüncü kişilere karşı marka tescilinin yayın tarihi itibarıyla hüküm ifade eder. Marka tescil başvurusunun bültende yayınlanmasından sonra gerçekleşen ve marka tescilinin ilan edilmesi halinde yasaklanması söz konusu olabilecek fiiller nedeniyle başvuru sahibi, tazminat davası açmaya yetkilidir. Mahkeme, öne sürülen iddiaların geçerliliğine ilişkin olarak tescilin yayınlanmasından önce karar veremez."

MADDE 2- 556 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 61 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 61- Aşağıda sayılan fiiller marka hakkına tecavüz sayılır:

a) Marka sahibinin izni olmaksızın, markayı 9 uncu maddede belirtilen biçimlerde kullanmak.

b) Marka sahibinin izni olmaksızın, markayı veya ayırt edilmeyecek derecede benzerini kullanmak suretiyle markayı taklit etmek.

c) Markayı veya ayırt edilmeyecek derecede benzerini kullanmak suretiyle markanın taklit edildiğini bildiği veya bilmesi gerektiği halde tecavüz yoluyla kullanılan markayı taşıyan ürünleri satmak, dağıtmak veya bir başka şekilde ticaret alanına çıkarmak veya bu amaçlar için gümrük bölgesine yerleştirmek, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutmak veya ticari amaçla elde bulundurmak.

d) Marka sahibi tarafından lisans yoluyla verilmiş hakları izinsiz genişletmek veya bu hakları üçüncü kişilere devretmek."

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 319)

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4- Tasarının 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

N. Çubukçu

Adalet Bakanı

M. A. Şahin

Dışişleri Bakanı

A. Babacan

Bayındırlık ve İskân Bakanı

F. N. Özak

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

M. Başesgioğlu

Devlet Bakanı

M. Şimşek

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

F. Çelik

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

N. Ekren

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

Devlet Bakanı

M. S. Yazıcıoğlu

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. Z. Çağlayan

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

